

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	J.C.D. Hofland	Datum	13 december 2022
E-mail	j.hofland@utrecht.nl	Kenmerk	10700268
Bijlage(n)	-	Onderwerp	Veiligheidsagenda 2023-2026
		Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Utrecht is een populaire stad vol kansen en mogelijkheden. Een stad waar relatief veel jonge mensen opgroeien en waar mensen graag willen wonen en leven. De groei en populariteit van onze stad biedt kansen, maar stelt ons ook voor uitdagingen. Utrecht heeft andere, nieuwe en ingewikkeldere vraagstukken op het gebied van openbare orde en veiligheid dan een aantal jaar geleden. Zo is Utrecht de spil in de internationale drugshandel, zijn er criminele dreigingen in wijken en ontstaan er risico's vanuit statelijke dreiging. Deze problemen zijn lang niet altijd meer alleen op lokaal niveau door de klassieke veiligheidspartners op te lossen.

Complex

Verschillende incidenten in de stad staan symbool voor deze bredere opgave, waarbij gemeente, politie, OM, zorginstellingen en buurtteams samenwerken om de problemen aan te pakken. Een voorbeeld: de aanpak van de overlast onder het Bollendak. De overlastgevers hebben vaak meerdere problemen, variërend van verward gedrag, drugsgebruik of gebrek aan toekomstperspectief en de bij de aanpak hiervan zijn zowel stedelijke als landelijke partners betrokken. De ernstige overlast vergt veel (politie)capaciteit en juist daar hebben we een tekort aan.

(On)zichtbaar ondermijnend

Veiligheidsproblematiek is niet altijd te vatten in cijfers. Drugserelateerde delicten worden niet vaak gemeld bij politie. Terwijl de criminele activiteiten zoals een drugstransactie, het witwassen van de opbrengsten, een illegaal goklokaal of een plofkraak juist vaak een sterk corrumperend effect hebben, dat doorwerkt in allerlei maatschappelijke sectoren, zoals de autobranche, transport, vastgoed, bezorg- en koeriersdiensten, horeca en zorg. In het verlengde hiervan is er in de stad sprake van een toenemend aantal geweldsincidenten, zoals explosieven bij woningen, plofkraak, steekincidenten en dreiging op individuele personen. Ook het stijgend aantal cyberincidenten baart ons zorgen. Deze 'hidden impact crimes'; onzichtbaar en ondermijnend, hebben grote ontwrichtende gevolgen voor de samenleving.

Complicerende factoren zijn de eveneens onzichtbare, maar op sommige momenten voelbare, scheidslijnen die door onze samenleving lopen. Tussen online en offline, maar ook tussen lage en hogere inkomensgroepen. Via social media wordt informatie snel gedeeld en een groeiende groep mensen maakt zich zorgen over ontwikkelingen op het gebied van klimaat, gezondheid, wonen, economie of vluchtelingen. Zij voelen zich niet gehoord en verliezen het vertrouwen in de overheid en instituten om met oplossingen te komen. Dit leidt tot polarisatie en is terug te zien in groeperingen die

tegen over elkaar staan, in een verscherping van het maatschappelijk debat en bij demonstraties die vaker dan vroeger ontaarden in ongeregelheden.

Wat willen we bereiken?

Op basis van deze trends en ontwikkelingen zijn in de Veiligheidsagenda 2023-2026 de prioriteiten voor de veiligheidsaanpak van de komende vier jaar vast gelegd. De Veiligheidsagenda heeft als doel dat over vier jaar (1) Utrechters zich veiliger voelen in hun buurt, (2A) jonge aanwas en doorgroeiers in (drugs)criminaliteit minder recidiveren na detentie en beter toekomstperspectief op werk/opleiding/dagbesteding krijgen, (2B) crimineel misbruik van geld, locaties, ondernemingen en branches in de stad en de effecten daarvan op de stad is teruggedrongen, (3) maatschappelijke onrust, dreigingen en ongeregelheden zoveel mogelijk worden voorkomen (4) Utrechters en Utrechtse wijken/buurtten (online) weerbaarder zijn tegen de veiligheidsproblemen die spelen.

De Veiligheidsagenda is deels al nader uitgewerkt in de aanpak 'Grenzen stellen en perspectief bieden'. Komend jaar werken we andere onderdelen verder uit in de herijking van het programmaplan 'Utrecht zijn we samen' en het 'Actieplan Digitale Veiligheid en weerbaarheid'.

Regulier werk

Onderwerpen die niet zijn opgenomen in de Veiligheidsagenda 2023-2026, maar die wel continu onze aandacht vragen zijn de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van crisisbeheersing en huisverboden en het faciliteren van het demonstratierecht. We zorgen dat demonstraties veilig en ongestoord verlopen. Bij grootschalige openbare orde verstoringen zijn we goed voorbereid om snel en adequaat te kunnen optreden om de veiligheid van iedereen zo goed mogelijk te kunnen borgen. Als nodig bereiden we de inzet van de bestuurlijke maatregelen in het kader van openbare orde voor.

Ook de aanpak van jeugdgroepen die overlast veroorzaken, woonoverlast en de voorbereiding op terugkeer van ex-gedetineerden in de samenleving houden onze aandacht en daarbij is de persoonsgebonden aanpak een belangrijk onderdeel. Evenals het sturen op de veiligheid bij voetbalwedstrijden, het doen van onderzoeken in het kader van de wet Bibob en de samenwerking met partners en samenwerkingsverbanden.

Als de actualiteit erom vraagt komen deze onderwerpen in separate plannen of brieven in de raad aan de orde.

Actualiteit

Niet alle (maatschappelijke) ontwikkelingen zijn nu al te voorzien. Dat ondervonden we de afgelopen jaren bij de coronapandemie, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis. We blijven voortdurend scherp op de ontwikkelingen in de veiligheidsproblemen en bewegen flexibel mee met actuele ontwikkelingen om in te kunnen spelen op nieuwe vragen. We doen dat met het huidige beschikbare budget.

Dit alles doen we niet alleen, maar samen met u en met onze partners, inwoners en ondernemers in de stad. Zodat wij samen kunnen blijven bouwen aan een veilige en leefbare stad met gelijke kansen voor iedereen, een stad ook die een gezond perspectief biedt aan onze jongeren.

We bespreken graag de Veiligheidsagenda 2023-2026 met uw raad.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,